

Pogled v razstveni prostor Etnografskega muzeja Bardo s pinjami, kolovratom in orodjem za delo v gozdu in na polju ob odprtju leta 2012. Foto: Gianna Micottis. Hrani: Etnografski muzej Bardo.

Viljem Černo govori na odprtju Etnografskega muzeja Bardo leta 2012. Foto: Gianna Micottis. Hrani: Etnografski muzej Bardo.

ETNOGRAFSKI MUZEJ BARDO – TERSKA DOLINA

Etnografski muzej v Bardu obiskovalcu predstavlja predmete, ki so jih vaščani rešili in ohranili z jasnim namenom, da se ne izgubi njihova kulturna vrednost in da ostanejo v kolektivnem spominu skupnosti.

Gre za elemente materialne kulture: govorijo nam o tem, kako so proizvajali, delali in živeli naši očetje. A govorijo nam tudi o duhovni kulturi, saj vsebujejo simboliko, ki jo skupnost izraža in ki se odraža tudi v naravnem in družbenem okolju. Mišljenje, znanje in tudi jezik se opredmetijo v orodju, ki ga človek izdelava, uporablja in prenaša na druge, s tem pa prenaša tudi »besedo in misel«.

Ti predmeti pa so tudi posoda spomina in zavesti. So korenine, neprekinjeni tok časa, identiteta ljudstva.

So predmeti, iz katerih razberemo, kako so izkušnje, trud, sposobnost prejšnjih generacij spodbujali rast, ki sega v današnjo skupnost, v njene načrte, njena upanja, njeno govorico.

Leta 1973, ob prazniku Matere božje zdravja, je prišlo do prve razstave v kleti mlekarne v Bardu. Uspeh je spodbudil organizatorje, ki so želeli zbirko izpopolniti, toda potres leta 1976 je vaščanom prinesel druge, nujnejše probleme. Kamnite hiše so po kosih končale na odlagališčih, z njimi pa skoraj vse, kar so čuvali v kletih in na podstrešjih. Vendar je kmalu zrasla zavest, da je treba ohraniti tisto malo, kar je še ostalo od ljudske umetnosti, od kmečke in obrtniške kulture, saj so uradne ustanove to zanemarjale in ignorirale ali pa celo prispevale k porazgubitvi te dediščine.

Na pobudo Centra za kulturne raziskave in s strokovno pomočjo Goriškega muzeja iz Nove Gorice je bil etnografski muzej na novo postavljen 5. julija 1981.

Od leta 2007 je bil muzej zaprt zaradi vzdrževanja stavbe in predmetov. Prek Občine smo obnovili stavbo, medtem ko nam je pri predmetih spet pomagalo strokovno znanje Goriškega muzeja iz Nove Gorice in 2. septembra 2012 smo muzej znova odprli.

V okviru čezmejnega projekta *Zborzbirk*, v katerem je kot partner sodelovala tudi Občina Bardo, so bili v Etnografskem muzeju Bardo nameščeni digitalni zasloni in multimedijske predstavitve ter urejena fotovoltaika. S tem se je zelo povečala dostopnost in privlačnost muzejske zbirke za obiskovalce, ker je ob predmetih prikazan tudi kontekst s pripovedmi ter posnetki okolja in ljudi, ki so jih izdelovali in uporabljali.

V istem posloplju ima svoj sedež tudi podružnica Glasbene matice, v njem vadi Barski oktet, Viljem Černo pa je v prostorih muzeja vodil številne tečaje slovenščine.

Muzej obišče veliko število obiskovalcev, turistov iz Slovenije in drugih krajev Furlanije, zato bi v muzeju nujno morali zaposliti osebo, ki bi vodila po zbirki in tudi sicer skrbela za razvoj na etnografskem, kulturnem in turističnem področju v Terski dolini. Prav zato ker nimamo osebja, tudi v šolah še nismo promovirali muzeja, saj šolarjev ne moremo sprejeti, voditi po razstavi in govoriti o predmetih. Vsi v muzeju delamo prostovoljno in si ne moremo kadarkoli vzeti časa za sprejem obiskovalcev, sploh pa ne med tednom.

* Luisa Cher, kulturna delavka, Etnografski muzej Bardo / Museo etnografico di Lusevera, Via Capoluogo 51, Bardo/Lusevera (Videm/Udine), Italija; bardo.ethno@gmail.com.